

Til Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Deres ref:

Vår ref:

Dato: Folkets hus 20. januar 2010

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning. Høringssvar fra Skolenes landsforbund.

Skolenes landsforbund viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 6. november 2009 *Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning.*

Skolenes landsforbund har ved en rekke anledninger gitt uttrykk for ønske om en sterkere nasjonal styring av lærerutdanninga. Vi har ønsket en nasjonal struktur og innføring av aktivitetskrav for utdanninga. Videre har Skolenes landsforbund etterlyst tiltak for å sikre at praksisdelen blir doblet og bedre forankret gjennom hele utdanningsløpet.

Skolenes landsforbund registrerer med glede og begeistring at så mange av våre ønsker blir imøtegått i det utkastet til rammeplaner som utvalget presenterer i høringa. Gratulerer!! **Vi håper utvikling og implementering av reformen blir realisert på samtlige studiesteder på en god måte.**

Likevel noen forslag til forbedringer:

I vår studie av utkastet til rammeplan "søker" Skolenes landsforbund svar på **om forslagene i utkastet vil initiere et positivt svar på følgende ledetråder** som vi mener er avgjørende indikatorer på god kvalitet i lærerutdanninga:

- Gir rammeplanen klart definerte rammer?
- Er det praksisnært og relevant for yrket?
- Vil det gi økt profesjonsretting og sterkere fagdidaktisk orientering?
- Gir den god faglig kompetanse for de aktuelle aldersgruppene?

- Gis det rom for refleksjon over egen og andres praksis?
- God kjennskap og forståelse for styringdokumentene i opplæringssektoren
- Gir den god balanse mellom holdningsmål og kunnskapsmål?
- Gir den studentene erfaring med varierte undervisningsformer? Varierte metoder er en forutsetning for å treffe elevenes ulike kulturbakgrunn med en inkluderende undervisning som mål.
- Gir det bevisst og reflektert forståelse for hva tilpassa opplæring er?
- Er det incitament i rammene som kan hindre at ped. faget blir et oppsamlingsfag for alle emner og tiltak som ikke åpenbart lar seg fange inn i et annet fag (dvs blir ødelagt pga de gode ønskers formål om alt skolen bør ta seg av).

Skolenes landsforbund mener at det å erstatte dagens allmennlærerutdanning med to nye grunnskolelærerutdanninger for henholdsvis 1.-7. trinn og 5. – 10. trinn og utvidet omfang på

pedagogisk praksis vil være godt egnet til å innfri særlig de fire første prikkpunktene som er skissert ovenfor.

Forskrift

Skolenes landsforbund vurderer det som en styrking for lærerutdanninga at hele rammeplanen skal ha forskrifts form. Dette gir en bedre sikring for en nasjonal standard og nasjonal styring av utdanninga. Skolenes landsforbund mener at utdanningsinstitusjonene likevel har handlingsrom til å utforme et tilbud som har institusjonell autonomi og faglig frihet.

For rask iverksetting av reformen?

Skolenes landsforbund er kjent med at rammeplanutvalget også har fått i mandat å utarbeide utkast til følgende:

- Nasjonale retningslinjer for fagene som definerer rammene for institusjonenes programplaner for de to grunnskolelærerutdanningene
- Et sett med indikatorer for hva som kjennetegner grunnskolelærerutdanning med høy kvalitet

Skolenes landsforbund beklager det forhold at dette arbeidet er dårlig koordinert i tid. Utvalgets frist for det øvrige arbeidet, er satt til samme dato som høringsfristen på rammeplanene. Dette til tross for at det er nær sammenheng. Når departementet likevel så at de ikke ville make en koordinert høring, er Skolenes landsforbund enig i valg av rekkefølge. Men det optimale ville være å utsette iverksetting av reformen et år. Skolenes landsforbund ber om departementets begrunnelse for å innrette framdriften på denne måten.

§1 "Språkdrakten" må strammes opp for å tydeliggjøre rammene.

➤ **Tydelige rammer?**

Skolenes landsforbund ser at enkelte av formuleringene i paragrafen må skjerpes slik at rammeplanen **faktisk blir styrende** på de områder som en ønsker nasjonal styring. Vi synes for eksempel det er av avgjørende betydning at følgende blir realisert:

"utdanningene blir integrerte med helhet og sammenheng mellom teori- og praksisstudier, mellom fag og fagdidaktikk og mellom fag"

Skolenes landsforbund vil derfor sterkt beklage om paragrafene i rammeplanene skrives utydelig slik at det kan tolkes som om dette er frivillig. Uttrykk som *"Institusjonene skal legge til rette for integrerte....."* må derfor erstattes med;

*"Institusjonene **skal sørge for integrerte grunnskolelærerutdanninger med helhet og**"*

➤ **Demokrati – toleranse**

Mens Skolenes landsforbund synes verdien av kunnskapsformidling og at undervisninga må være forskningsbasert, kommer klart fram i utkastet til forskrift, savner vi en presisering som er klart relatert til formålet med grunnskoleutdanninga i Norge; demokrati – toleranse – "gagnlege og sjølstendige menneske...."

De to siste setningene i nest siste avsnitt er dessuten pompøst og bør erstattes med noe mer konkret. For eksempel; *"**Utdanningene skal kjennetegnes ved å være praksisnære og relevante for yrket. Utdanningene skal gi en kritisk og reflektert forståelse både av læreryrket sin rolle i samfunnet og grunnlaget for det offentlige oppdraget lærere har i norsk skole.**"*

§2 Formen kan endres med sikte på en tydeligere forventning om et læringsutbytte som også gir god didaktisk forståelse av fagene.

Ellers er Skolenes landsforbund godt fornøyd med at formuleringene om læringsutbytte er konkrete.

Vi foreslår følgende endring (endringer skrives med **uthevet skrift**):

"Læringsutbyttet særskilt for kandidater 1.-7. trinn:

Kandidaten

*-har faglige ~~og fagdidaktiske~~ kunnskaper i matematikk, norsk og øvrige fag som inngår i utdanningen **og god fagdidaktisk forståelse av disse***

-solid kunnskap om begynneropplæring

Skolenes landsforbund foreslår samme formendring under første strekpunkt for læringsutbyttet for kandidatene 5.-10. trinn

Første strekpunkt under FERDIGETER bør få et tillegg for å sikre brubygging mellom teori og praksis slik det legges opp til i Formålet i §1. slik;

*"- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap **og egen praksis***

§3 Veiledet praksis

- Med et unntak gir Skolenes landsforbund sin fulle tilslutning til §3 om struktur og innhold i grunnskolelærerutdanningen. Vi er særlig fornøyd med at forskriften presiserer at praksisopplæring skal være gjennomgående og inngå i alle studieårene. Unntaket er at Skolenes landsforbund ber om at forskriften samtidig krever at all praksis skal være veiledet. Argumentene for dette bør være innlysende. Konkret **foreslår vi følgende formulering i tillegg i §3-1:**

"All praksisopplæring skal være veiledet."

- Utover dette har Skolenes landsforbund vurdert om noe norsk burde vært obligatorisk også på 5.-10.trinn. Vi har imidlertid ikke et forslag på ev. omfang eller hvordan det kan innpasses i strukturen.
Skolenes landsforbund ber imidlertid om at departementet vurderer spørsmålet seriøst.
- I §3 foreslår for øvrig utvalget at arbeidet med Bacheloroppgaven uansett fag skal utgjøre 15 studiepoeng av pedagogikk og elevkunnskap. For Skolenes landsforbund vil dette gi mening og være i tråd med §1 dersom en stryker **/eller** i siste linje i sjetten avsnitt under §3. Det blir da: *Oppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i pedagogikk og elevkunnskap og i andre fag."*

Sluttord:

For øvrig ber Skolenes landsforbund om at departementet finner en ordning som stiller krav til at også alle lærerutdannere selv har undervisningserfaring fra grunnskolen.

Med vennlig hilsen
for Skolenes landsforbund

Stein Grøtting/s/
leder

Anne Finborud/s/
1. nestleder